

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI THƯƠNG

Hà Nội: Số 91 Chùa Láng, Quận Đống Đa, Hà Nội, Việt Nam - Tel: (84-4) 8344 403 - Fax: (84-4) 8343 605

Cơ sở 2 HCM: Số 15, Đường D5, Phường 25, Quận Bình Thạnh, TP Hồ Chí Minh, Việt Nam

Tel: (84-8) 5127 254 - Fax: (84-8) 5127 255 - Email: cfi@ftu.edu.vn - Website: www.ftu.edu.vn

Chương 2: Môi trường Marketing quốc tế

FOREIGN TRADE
UNIVERSITY

Chương 2: Môi trường Marketing quốc tế

- I. Khái quát chung về môi trường Marketing quốc tế
- II. Các yếu tố môi trường bên trong
- III. Các yếu tố môi trường bên ngoài

I. Khái quát chung về môi trường Marketing quốc tế

1. Khái niệm:

- Môi trường Marketing quốc tế là tập hợp các yếu tố bên trong, bên ngoài doanh nghiệp, có ảnh hưởng tích cực hoặc tiêu cực đến việc duy trì mối quan hệ giữa doanh nghiệp và khách hàng nhằm đạt được mục tiêu lợi nhuận

1. Khái niệm (tiếp):

- Môi trường Marketing là khoảng không gian và thời gian chứa đựng những yếu tố tác động trực tiếp hoặc gián tiếp tới các hoạt động của doanh nghiệp

2. Phân loại:

- ***Căn cứ vào biên giới doanh nghiệp:***
  - Môi trường bên trong DN:

  - Môi trường bên ngoài DN:

* **Môi trường bên trong DN:**

- Bao gồm những yếu tố doanh nghiệp có khả năng kiểm soát và khống chế
  - + MT tài chính DN
  - + MT nhân sự
  - + MT công nghệ
  - + MT văn hóa doanh nghiệp

* Môi trường bên ngoài DN:

- Là những yếu tố DN không có khả năng kiểm soát và khống chế.
  - + Kinh tế
  - + Nhân khẩu học
  - + Tự nhiên
  - + Văn hóa
  - + Chính trị pháp luật
  - + Công nghệ
  - + Cạnh tranh

Căn cứ vào khả năng kiểm soát của DN

- Các yếu tố môi trường bên trong DN có khả năng kiểm soát được
- Các yếu tố môi trường quốc gia DN không có khả năng kiểm soát được
- Các yếu tố môi trường quốc tế DN không có khả năng kiểm soát được

3. Ý nghĩa của việc nghiên cứu môi trường MKT quốc tế

3. Ý nghĩa của việc nghiên cứu môi trường MKT quốc tế

- Các yếu tố bên trong và bên ngoài hợp thành môi trường MKT tác động tới hoạt động của DN
- Môi trường bên ngoài luôn thay đổi phải nghiên cứu để thích ứng với những thay đổi đó

II. Các yếu tố môi trường bên trong

1. Môi trường tài chính DN:
  - Là khả năng tài chính của DN, phản ánh quy mô, sức mạnh của DN trên thị trường
  - Đánh giá khả năng tài chính của DN thông qua chỉ tiêu gì?

1. Môi trường tài chính DN

- Đánh giá khả năng tài chính của DN thông qua chỉ tiêu gì?

Thể hiện thông qua chỉ tiêu vốn, khả năng huy động vốn, chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng vốn....

* Vốn kinh doanh:

- Vốn kinh doanh trong DN thể hiện bằng tiền của toàn bộ tài sản DN dùng trong kinh doanh

Bao gồm:

+ Tài sản bằng hiện vật, tài sản bằng tiền, bản quyền sở hữu, bằng phát minh sáng chế, bí quyết kỹ thuật....

* Vốn kinh doanh

Phân loại:

Vốn cố định:

Vốn lưu động:

* Vốn kinh doanh:

- Phân loại:
- Vốn cố định: là biểu hiện bằng tiền của tài sản cố định
- Vốn lưu động: là biểu hiện bằng tiền của tài sản lưu động và vốn lưu thông

* Khả năng huy động vốn:

- DN có thể huy động vốn từ những nguồn sau:
  - + bên trong: tiền khấu hao TSCĐ, lợi nhuận tái đầu tư, các khoản dự phòng, thu từ thanh lý nhượng bán
  - + bên ngoài: vay NH, tổ chức kinh tế, phát hành trái phiếu, vay nhà cung cấp

2. Môi trường nhân sự:

- Môi trường nhân sự là đội ngũ cán bộ, công nhân viên của DN thể hiện cụ thể bằng số lượng cán bộ, trình độ học vấn, hướng phát triển nhân lực, chi phí giành cho đào tạo nhân viên...
- Để đánh giá môi trường nhân sự của DN dựa vào những yếu tố nào?

2. Môi trường nhân sự:

- Để đánh giá môi trường nhân sự căn cứ vào:
  - + Quy mô và cơ cấu nhân sự trong DN
  - + Chiến lược nhân sự của DN

+ Quy mô và cơ cấu nhân sự:

- Tổng số CB, NV trong DN
- Tỷ lệ CB, NV chia theo độ tuổi, giới tính, trình độ học vấn...
- Chế độ đãi ngộ cho CB, NV (lương, thưởng...)
- Ngân sách dành cho hoạt động đào tạo và tái đào tạo người lao động

+ Chiến lược nhân sự của DN:

- Chiến lược tuyển dụng nguồn nhân lực
- Chiến lược xây dựng và phát triển nhân sự

3. Môi trường công nghệ:

- Môi trường công nghệ là khả năng về công nghệ của doanh nghiệp
- Các yếu tố phản ánh trình độ công nghệ của doanh nghiệp?

• **Yếu tố phản ánh trình độ công nghệ của DN:**

- Số lượng bằng phát minh sáng chế, bí quyết kỹ thuật...
- Trình độ CN chung của DN (CN mà DN đang sử dụng)
- Chiến lược phát triển CN
- Năng lực của DN trong hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D)
- Ngân sách của DN dành cho hoạt động R&D

4. Môi trường văn hoá DN:

- Văn hoá DN được thể hiện thông qua cách ứng xử, phong cách làm việc, phong cách người lãnh đạo...
- Các nhân tố cấu thành văn hoá DN?

- Các nhân tố cấu thành văn hoá DN:
  - Vai trò của người lãnh đạo
  - Ngôn ngữ (đối với các công ty xuyên quốc gia)
  - Sự thống nhất giữa các phòng ban, các bộ phận chức năng
  - Giá trị niềm tin của các cá nhân (GT niềm tin là gì?)
  - Vai trò của DN trong việc bồi dưỡng đào tạo nhân viên

III. Các yếu tố môi trường bên ngoài:

- Môi trường bên ngoài là tập hợp các yếu tố nằm ngoài phạm vi kiểm soát của DN
- Là tập hợp những yếu tố thuộc môi trường quốc gia và môi trường quốc tế mà DN không có khả năng kiểm soát và quản lý

1. Môi trường kinh tế:

- Nghiên cứu môi trường kinh tế thế giới:
  - + Nhóm nước nông nghiệp lạc hậu
  - + Nhóm nước xuất khẩu nguyên liệu thô
  - + Nhóm các nước công nghiệp mới (NICs)
  - + Các nước CN phát triển

- Nhóm nước NN lạc hậu, kém phát triển là thị trường nhập khẩu tiềm năng cho những sản phẩm gì?

- Nhóm nước NN lạc hậu, kém phát triển:
là TT tiêu thụ 1 phần lớn SP nông sản còn
1 phần để trao đổi hàng hoá không có khả
năng sản xuất như máy móc, hàng tiêu
dùng....

- Nhóm nước XK nguyên liệu thô là thị trường tiềm năng của những sản phẩm gì?

- Nhóm nước XK nguyên liệu thô: sở hữu một số tài nguyên như dầu mỏ, than.... Là TT tiềm năng cho SP ô tô, máy móc thiết bị, hàng tiêu dùng....

- Nhóm nước công nghiệp mới (NICs) là thị trường tiềm năng cho những sản phẩm gì?

- Nhóm nước CN mới (NICs): sản xuất ở những nước này phát triển nhanh, có nhu cầu nhập khẩu nguyên liệu để SX hàng tiêu dùng như dệt may...

- Nhóm nước công nghiệp phát triển là thị trường tiềm năng cho những sản phẩm gì?

- Nhóm nước công nghiệp phát triển xuất khẩu hàng hoá cho các nước khác để nhập khẩu nguyên vật liệu thô và bán thành phẩm

1. Môi trường kinh tế:

- Nghiên cứu môi trường kinh tế quốc gia:
  - + Tốc độ phát triển kinh tế của quốc gia
  - + Tỷ lệ lạm phát, giảm phát
  - + Tỷ giá hối đoái và cán cân thanh toán quốc tế
  - + Cơ cấu kinh tế quốc gia
  - + Mức sống của người tiêu dùng
  - + Chính sách kinh tế quốc gia

2. Môi trường chính trị - luật pháp:

- Bao gồm các thể chế chính trị, chính sách của chính phủ, hệ thống các văn bản pháp quy, các đạo luật, bộ luật và các quy định, hướng dẫn thi hành của từng quốc gia

2. Môi trường chính trị - luật pháp:

a. Yếu tố chính trị:

- Chính sách chính trị của quốc gia ảnh hưởng như thế nào đối với hoạt động kinh doanh của công ty?

2. Môi trường chính trị - luật pháp:

b. Yếu tố pháp luật:

- Luật pháp điều chỉnh hoạt động kinh tế trong nội bộ một quốc gia và giữa các quốc gia là một phần không thể tách rời trong hoạt động kinh doanh

b. Yếu tố pháp luật:

- 4 hệ thống luật trên thế giới:
  - Luật Hồi giáo
  - Luật bất thành văn (Common Law)
  - Luật thành văn (Civil Law – Code Law)
  - Luật xã hội chủ nghĩa

- Luật hội giáo:

- Luật hồi giáo:

- Bắt nguồn từ kinh Coran, được áp dụng tại các nước hồi giáo
- Cơ sở của Luật HG là diễn giải kinh Coran, bao gồm các khía cạnh thể tục điều chỉnh hành vi của mỗi con người.
- Luật HG cấm trả lãi

- Luật bất thành văn:

- Luật bất thành văn:

- Áp dụng ở những nước Anh, Mỹ...
- Cơ sở của Luật là những tập quán những án lệ trong quá khứ
- Diễn giải về tình trạng, quy định của pháp lý và cách xử án trong quá khứ

- Luật thành văn:

- Luật thành văn:

- Áp dụng tại các nước như Pháp...
- Bắt nguồn từ luật La Mã
- Dựa trên cơ sở hệ thống đầy đủ những quy tắc luật pháp đã được văn bản hoá
- Những quy định trong Luật thành văn thường chung chung và có thể áp dụng trong nhiều trường hợp

- Hệ thống luật xã hội chủ nghĩa:

- Hệ thống luật xã hội chủ nghĩa:

- Áp dụng tại các nước XHCN
- Luật này xoay quanh những khái niệm cơ bản về chính sách kinh tế, chính trị xã hội chính phủ

- Kết luận:

- Nghiên cứu MT chính trị-pháp luật:
- NC môi trường chính trị-luật pháp của nước xuất khẩu: là môi trường có ảnh hưởng lớn đến DN xuất khẩu
- NC môi trường chính trị-luật pháp của nước nhập khẩu
- NC môi trường luật pháp quốc tế như Incoterm 2000, UCP 600

3. Môi trường tự nhiên

- Bao gồm các yếu tố tự nhiên ảnh hưởng đến nguồn lực đầu vào của nhiều ngành công nghiệp

a. Môi trường tự nhiên quốc tế

- Khan hiếm nguyên vật liệu thô, DN cần tìm kiếm nguyên liệu thay thế
- Giá nguyên vật liệu gia tăng
- Ô nhiễm môi trường thế giới ngày càng gia tăng, chú ý đến bao bì SP (sử dụng bao bì tái sinh...)

b. Môi trường tự nhiên quốc gia

- Phân tích vị trí địa lý quốc gia
- Khí hậu
- Hệ thống giao thông cảng biển, ảnh hưởng đến việc lựa chọn phương tiện vận tải
- Cơ sở hạ tầng của quốc gia....

4. Môi trường nhân khẩu học:

- Môi trường nhân khẩu học mô tả những đặc trưng cơ bản nhất liên quan đến con người ở mỗi quốc gia

* Các yếu tố thuộc MT nhân khẩu học quốc gia:

- Quy mô dân số: quyết định dung lượng thị trường
- Tầm vóc, hình dáng người tiêu dùng
- Quy mô và cơ cấu hộ gia đình: ảnh hưởng đến lượng hàng hoá tiêu dùng
- Xu hướng kết hôn, ly hôn
- Tỷ lệ phân chia theo độ tuổi giới tính...

* Các yếu tố thuộc MT nhân khẩu học quốc tế:

- Dân số thế giới: dung lượng thị trường thế giới tăng
- Sự phân chia dân số theo độ tuổi không đồng đều giữa các quốc gia
- Chủng tộc trên thế giới: quốc gia đa chủng tộc, quốc gia ít chủng tộc...

5. Môi trường văn hoá xã hội

- Môi trường văn hoá xã hội bao gồm trình độ học vấn, trình độ văn hoá, các nhánh văn hoá, tín ngưỡng...

a. VHXH trên phạm vi thế giới:

- Trình độ học vấn: Nhật 99% biết đọc, Mỹ 85-90%
- Đặc điểm văn hoá của các quốc gia
- Ngôn ngữ

b. VHXH trên phạm vi quốc gia

- Giáo dục: chính sách phát triển giáo dục, hệ thống đào tạo, trình độ học vấn của dân số
- Tôn giáo và mức độ ảnh hưởng đến XH
- Quan điểm về đạo đức thẩm mỹ, lối sống, nghề nghiệp, phong tục tập quán: ảnh hưởng đến thói quen và tập tính mua hàng

6. Môi trường Công nghệ:

- Trình độ công nghệ của một quốc gia được đánh giá qua các chỉ tiêu gì?

Chỉ tiêu đánh giá trình độ CN quốc gia:

- Thành tựu công nghệ mà quốc gia đó có được so với quốc gia khác
- Ngân sách quốc gia dành cho nghiên cứu và phát triển (R&D)
- Chính sách phát triển CN quốc gia và phát triển CN ngành
- Số lượng bằng phát minh sáng chế, bí quyết kỹ thuật...
- Mức độ độc quyền công nghệ....

7. Môi trường cạnh tranh:

- Đặc trưng của môi trường cạnh tranh chung: quy định liên quan đến cạnh tranh, HĐ cạnh tranh giữa các quốc gia...
- Các áp lực cạnh tranh trên thị trường đối với DN
- Nghiên cứu mức độ cạnh tranh: cạnh tranh về nhu cầu, cạnh tranh giữa các sản phẩm cùng loại...
- Nghiên cứu đối thủ cạnh tranh

* 5 áp lực cạnh tranh:

- Đối thủ cạnh tranh hiện tại trong cùng một ngành
- DN sẽ gia nhập ngành
- DN cung cấp sản phẩm thay thế
- Áp lực từ phía nhà cung ứng
- Áp lực từ sự trả giá của người mua

* Đối thủ cạnh tranh:

- Đối thủ cạnh tranh dẫn đầu thị trường (Market Leader)
- Đối thủ cạnh tranh thách thức thị trường (Market Challenger)
- Đối thủ cạnh tranh theo sau (Market follower)
- Đối thủ thị trường ngách (Market Nicher)

Câu hỏi:

- Yếu tố nào vừa có ở môi trường bên trong vừa có ở môi trường bên ngoài?